

Väinö Tannerin säätiön ja Tanner-akatemian Tanner-luento 2011

ENERGIA JA HYVINVOINTI

Torstaina 17. päivänä helmikuuta 2011 kello 10–13

Helsingin yliopiston pienessä juhlasalissa

ENERGIA JA HYVINVOINTI

- Avaus

LASSE LEHTINEN *Hallituksen puheenjohtaja, Väinö Tannerin säätiö*

- Puheenjohtaja

MART SAARMA *Tanner-Akatemian esimies, professori*

Tanner luento

- Future Energy Policy – Creating Global Prosperity

JORMA ÖLLILA *Hallituksen puheenjohtaja, Nokia Oyj ja Royal Dutch Shell plc*

- Mitä energia on?

RISTO ORAVA *professori, Helsingin yliopisto, Fysiikan laitos, Suurenergiafysiikka*

- Aurinkoenergiaa fotosynteettisesti mikro-organismeista

EVA-MARI ARO *Akatemiaprofessori, Turun yliopisto*

- Ydinvoiman mahdollisuuksia maailman energiapulaan

RAINER SALOMAA *professori, Aalto yliopisto, Teknillisen fysiikan laitos*

- Energia, ilmastonmuutospolitiikka ja talous: suomalainen näkökulma

JUKKA PEKKARINEN *Pääsihteeri, Talousneuvoston sihteeristö, Valtioneuvoston kanslia*

- Energy Policies of the European Union – Strategy 2020

PIRJO-LIISA KOSKIMÄKI *johtaja, EU:n komission energiatehokkuusyksikkö*

Kommenttipuheenvuorot

- Paneelikeskustelu – Puhujia ja puheenjohtaja

Aiheina muun muassa ydinenergia ja vihreä energia

- Yhteenvedo ja loppusanat

MART SAARMA *puheenjohtaja*

JORMA OLLILA on Nokia Oyj:n ja Royal Dutch Shell Plc:n hallituksen puheenjohtaja. Koulutukseltaan Ollila on valtiotieteen maisteri (Helsingin yliopisto), M.Sc. (Econ) (London School of Economics) ja diplomi-insinööri (Teknillinen korkeakoulu). Ollila on ollut Nokia Oyj:n hallituksen puheenjohtaja ja pääjohtaja sekä johtokunnan puheenjohtaja 1999–2006, Nokia Oyj:n toimitusjohtaja ja johtokunnan puheenjohtaja 1992–1999, Nokia Mobile Phosin toimitusjohtaja 1990–1992 ja Nokian rahoitusjohtaja 1986–1989. Vuosina 1978–1985 Jorma Ollila oli Citibankin palveluksessa yritys pankkitoiminnan eri tehtävissä. Lisäksi Ollila on Otava Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja ja Helsingin yliopiston hallituksen jäsen sekä Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen (ETLA) ja Elinkeinoelämän Valtuuskunnan (EVA) hallituksen ja valtuuskunnan puheenjohtaja ja The European Round Table of Industrialists (ERT) jäsen. Ollila on myös The World Business Council for Sustainable Developmentin (WBCSD) puheenjohtaja.

RISTO ORAVA toimii suurenergiafysiikan professorina Helsingin yliopistossa ja Fysiikan tutkimuslaitoksessa työskentelemään erityisesti CERNin huippukokeet. 70-luvun lopulla hänelle myönnettiin ensiksi CERN Fellowship Genevessä, sitten R.R. Wilson Fellowship Fermi National Accelerator (Fermilab) Laboratoriossa Yhdysvalloissa. Vuodesta 1980 alkaen hän palveli tutkijafysiikon viroissa sekä Fermilaboratoriossa että CERNissä. Risto Oravan johtamat tutkimusryhmät ovat aktiivisesti mukana sekä Fermilaboratorion Tevatron- että CERNin LHC-törmäyttimien kokeissa ja hän on palvellut useiden suurten koekollaboraatioiden johtotehtävissä vuodesta 1987 alkaen. Risto Orava on julkaissut yli 700 tieteellistä artikkelia ja toimii vuosittain useiden kansainvälisten konferenssien kutsuttuna esitelmöijänä. Risto Orava oli keskeisessä asemassa Suomen liittyessä CERNiin ja rakennettaessa runsaasti kansainvälistä huomiota saanutta kotimaista tutkimuslaitosta, Suurenergiafysiikan tutkimuslaitosta (SEFT).

EVA-MARI ARO on Turun yliopiston kasvitieteen professori ja akatemiaprofessori. Hän on tutkinut työssään erityisesti fotosynteesiä. Akatemiaprofessorina Aro johtaa biologista energiantuotantoa kehittävää tutkimusprojektia.

RAINER SALOMAA on Aalto yliopiston perustieteitten korkeakoulun teknillisen fysiikan professori vuodesta 1982. Aiemmin hän on työskennellyt teoreettisen fysiikan tutkimuslaitoksessa (Helsingin yliopisto) ja VTT:n ydinvoimatekniikan laboratoriossa sekä vierailevana tutkijana muun muassa New Yorkin yliopistossa ja Max-Planck instituutissa (München). Salomaan tutkimusalueita ovat laserfysiikka, plasmafysiikka ja fuusioreaktoritekniikka, säteilyfysiikka ja uudet ydinreaktorit. Salomaa on osallistunut useisiin Euratom hankkeisiin ja tutkimusohjelmiin ja hän on Suomessa jäsenenä useissa ydintekniikan ydinturvallisuus-, T&K- ja koulutusohjelmissä.

JUKKA PEKKARINEN on talousneuvoston sihteeristön pääsihteeriksi ja valtioneuvoston kanslian alivaltiosihteeriksi. Koulutukseltaan Peckkarinen on valtiotieteen tohtori (Helsingin yliopisto, kansantaloustiede). Peckkarinen on aiemmin toiminut valtiovarainministeriön kansantalousosaston ylijohtajana (2006–2010), Palkansaajien tutkimuslaitoksen johtajana (1992–2005) ja apulaisjohtajana (1989–1991), sisäasiainministeriön selvitysmiehenä (2000) ja Helsingin kauppakorkeakoulun professorina (1996–1997) sekä hallinto-, tutkimus- ja koulutustehtävissä OECD:n sihteeristössä (1991–1993), Palkansaajien tutkimuslaitoksessa (1984–1989), Suomen pankissa (1981–1983) ja Helsingin yliopistossa (1978–1981, 1983–1984).

PIRJO-LIISA KOSKIMÄKI on Euroopan komission neuvonantaja ja energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan liittyvissä kansainvälisissä asioissa (Energia-pääosasto). Koulutukseltaan Koskimäki on M.Sc.(Engineering). Aiemmin hän on johtanut EU:n komission Energia-pääosaston Energiatehokkuus-yksikköä ja toiminut yksikön johtajana Energia ja liikenne -pääosastolla vastuualueinaan viestintä, alakohtaiset taloudet, ympäristö ja energiateknologia strategiat. Vuosina 1980–1996 Koskimäki toimi eri tehtävissä kauppa- ja teollisuusministeriön energiaosastolla, viimeksi energiatehokkuus-ryhmän johtajana.

Tanner-palkinto

Suomalainen kulttuuri ja yhteiskunta ovat syvässä murroksessa ja jännittävien mutta vaikeasti hahmotettavien haasteiden edessä. Moninaisista mielipiteistä ei toki ole Suomessakaan pulaa.

Muutoksen syvyys asettaa kuitenkin ankarat vaatimuksensa ajan todellisille ymmärtäjille. Tällaisia todellisuuden tulkitsijoita sekä vaativan yhteiskunnallisen keskustelun avaajia Väinö Tannerin Säätiö haluaa palkita ja kannustaa. Vaikka palkittavat ovatkin poikkeuksellisen kyvykkäitä yksilöinä, velvoittaa ja kannustaa palkinto heitä yhteiseen keskusteluun ja toimintaan moniarvoisen ja suvaitsevaisen suomalaisen yhteiskunnan puolesta. Tanner-palkinnon puitteena toimii Tanner-akatemia, jonka Tanner-akateemikoiksi palkitut nimitetään.

Tanner-akatemia ja Tanner-luennot

Tanner-akatemiaan jäseniksi on kutsuttu joukko poikkeuksellisen arvostettuja henkilöitä suomalaisen yhteiskunnan eri aloilta. Kutsutut jäsenet luovat arvovaltaisen perustan akatemian toiminnalle. Kaikki Tanner-palkinnon saajat nimitetään Tanner-akateemikoiksi. Akatemian jäsenyys on elinikäinen. Akatemian uudet jäsenet julkistetaan Väinö Tannerin syntymäpäivän 12. maaliskuuta aikoihin. Säätiön hallitus kutsuu ja nimittää akatemian uudet jäsenet Tanner-akatemiaan ehdotuksen pohjalta.

Säätiön tavoitteena on, että Tanner-akatemian muodostuu kuunneltu ja arvostettu foorumi, joka monipuolisuudessaan avaa merkittävän ulottuvuuden suomalaiseen kulttuuriin ja yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Tanner-luentoja puhujiksi kutsutaan alansa terävimpiä kansainvälisiä ja kotimaisia huippunimiä.

Vuoden 2008 luennon teemana oli ilmastonmuutoksen hallinta, vuonna 2006 aiheena oli eutanasia ja vuoden 2004 luennolla puhuttiin päivähoiton uusista haasteista ja kehitysnäkymistä. Vuoden 2003 luennon teemana oli biotekniikan kehitysnäkymät ja yhteiskunnalliset vaikutukset.

Väinö Tannerin säätiö

VÄINÖ TANNERIN SÄÄTIÖ

Väinö Tannerin Säätiö perustettiin 1961 tukemaan erityisesti korkeakouluta-
soista opiskelua. Ensimmäiset 25 vuotta säätiö keskittyi opiskelija-asuntoloi-
den rakentamiseen ja ylläpitämiseen. 1980-luvun lopulla säätiö ryhtyi jaka-
maan apurahoja erityisesti jatko-opiskelun sekä alallaan hyvään alkuun pääs-
seiden tutkijoiden ja taiteilijoiden tukemiseen. Vuosina 1989–1999 säätiö tuki
yli kahtasataa lupaavaa nuorta tutkijaa heidän akateemisissa jatko-opinnois-
saan. Lisäksi lukuisat taiteiden lahjakkuudet ovat olleet tuen piirissä. Säätiön
kaksi taiteilija-ateljeeta ja kirjailijakoti Mazzano Romanossa Italiassa ovat luo-
neet vilpittömästi kiitetyn työskentely-ympäristön useille suomalaisille sekä
virolaisille taiteilijoille ja kirjailijoille. Ateljeetoiminta on esillä viiden vuoden
välein järjestettävissä taidenäyttelyissä, joista viimeisin 20-vuotisjuhlanäyttely
on parhaillaan avoinna Amos Andersonin taidemuseossa. Säätiö tukee myös
kokeellista suomalaista teatteria. Väinö Tannerin Säätiö on aina pyrkinyt vas-
taamaan ajan haasteisiin, mieluiten etuajassa. Vuonna 2000 säätiö perusti
Tanner-palkinnon ja Tanner-akatemia.